

PAASCONGRESSEN, bijeenkomsten van en voor Vlaamse jongeren die plaatshadden te Antwerpen (1948 en '51), Maastricht (1952) en Brussel (1953). In 1948 vond onder beschermheerschap van de Katholieke Vlaamsche Landsbond (KVL) het Paascongres der Vlaamse Jongeren plaats. De organisatie was voornamelijk het werk van H. Todts en zijn vrienden uit het Dienstweigeraars-Steun-Komitee (DSK) uit de oorlog. Het congres bedoelde een gemeenschappelijk platform uit te werken voor een Vlaamse actie onder de jongeren op basis van een haalbaar programma. Een kleine duizend jongeren, evenals de toenmalige representatieve figuren van de grote katholieke jeugdorganisaties waren aanwezig, doch kwamen niet aan het woord, nl. J. de Schuyffeleer (Katholieke Arbeidersjeugd), M. Vanhaegendoren (Verbond van Vlaamse Katholieke Scouts), Van Roey (Chiro) en S. Vermeire (Katholieke Studentenactie). Een reeks mandatarissen van de Christelijke Volkspartij maakten deel uit van het bureau. Senator A. Bouweraerts, voorzitter van de KVL, zat de werkzaamheden voor.

Van het begin af zag het ernaar uit, dat het congres woelig zou verlopen. Er was een generatieverschil tussen de meeste sprekers en de aanwezigen. Onder deze laatsten bevonden zich honderden nationalistische jongeren uit verscheidene groeperingen en van verschillende tendensen. De nationalistische vleugel voelde zich over het hoofd gezien bij de samenstelling van het programma.

Jonge CVP-ers als A. Vlerick en C. Gits ontlokten heftige reacties. H. Wagemans ontpopte zich als de geïmproviseerde woordvoerder van de bekritiseerde nationalistische jongeren. Zijn verzoenende woorden konden op zondagvoormiddag het congres nauwelijks van een verwarrend eind redden. De zitting werd volgens *La Libre Belgique* opgeheven „dans la plus grande confusion”.

In de zaal waren enkele Noordnederlanders aanwezig. Een van de grieven van de nationalistische jongeren was dat de organisatoren de heel-Nederlandse gedachte niet aan bod lieten komen. Het Jeugdverbond der Lage Landen (z. aldaar) gaf een manifest uit waarin tevens om stellingnemen in het maatschappelijk leven werd verzocht. Het noemde zich: „christelijk, socialistisch en Diets”. Het congres beperkte zich overigens tot katholieke Vlaamse jongeren.

Toch is het de verdienste van het congres geweest te hebben bijgedragen tot de Vlaamse sensibilisering van de Vlaamse jongeren op een ogenblik dat daar nauwelijks sprake van was.

Het tweede congres van de Vlaamse Jongeren vond plaats in de lente van 1951. De actieve V.B. was toen ook nog de zaak van een minderheid, waarin de nationalistische jongeren en voornamelijk de heel-Nederlanders onder hen een actievere rol speelden dan wat ze in de bevolking vertegenwoordigden. Het congres, dat voorgezeten werd door Wim Jorissen, kreeg een betere pers bij de radicale flaminganten. De weerklank was kleiner dan van het eerste congres. Ook de tweede keer beperkte het congres zich in de praktijk tot de Vlaamse jongeren met katholieke levensbeschouwing. De oorspronkelijke initiatiefnemers raakten op de achtergrond. De bestaande politieke structuren werden niet meer finaal gesteld.

Voorzitter Jorissen trad na het tweede congres van de Vlaamse jongeren toe tot de Heel-Nederlandse

Jongerenbeweging (z. aldaar) van Het Pennoen. Hij werd vergezeld door verscheidene medewerkers en was tot aan zijn intrede in de politiek (1954) voorzitter van de Heel-Nederlandse Jongeren.

De traditie van het Paascongres werd voortgezet. Een Heel-Nederlands Jongerenkongres werd in 1952 georganiseerd in Maastricht. Het had een typisch groot-Limburgse inslag. Zowel de hoofdorganisatoren P. Eggen en H. Waltmans als hun medewerkers behoorden tot de kringen van de Katholieke Volkspartij-jongeren. Er werd een perscampagne tegen het congres ingezet, daar het (geheel ten onrechte) beschouwd werd als een fascistisch opzet. De aanwezigen waren hoofdzakelijk Vlamingen.

Ten slotte vond met Pasen 1953 het laatste Paascongres (van de Heel-Nederlandse Jongeren) plaats in Brussel.

JAN OLSEN